

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-4\(40\)-9-19](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-4(40)-9-19)

УДК 336:658.14

JEL Classification: G24; G32; H54; L32

Максим Миколайович Забаштанський

доктор економічних наук, професор,
директор ННІ природокористування та гуманітарних наук
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: mazani@ukr.net. ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9417-0163>
ResearcherID: [G-6145-2014](https://orcid.org/0000-0001-9417-0163)

Руслан Ігорович Ломонос

здобувач вищої освіти третього (наукового) рівня
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: lri1997@ukr.net. ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-6378-5031>
ResearcherID: [IAO-5026-2023](https://orcid.org/0000-0002-6378-5031)

Руслан Федорович Бессараб

аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: bessarabruslan712@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-8845-4054>
ResearcherID: [LIC-2872-2024](https://orcid.org/0009-0004-8845-4054)

РОЛЬ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СТИМУЛЮВАННІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

У статті комплексно досліджено роль державно-приватного партнерства у забезпеченні економічного та інфраструктурного відновлення економіки України. Проаналізовано попередню статистику потреб економіки України для повоєнного відновлення та сучасний стан укладення та виконання договорів державно-приватного партнерства. Узагальнено досвід державно-приватного партнерства у забезпеченні економічного зростання економіки в зарубіжних країнах. Здійснено виокремлення ключових переваг запровадження державно-приватного партнерства в країні в сучасних умовах. Запропоновано авторське бачення ролі державно-приватного партнерства в забезпеченні відновлення економіки України відповідно до сучасних потреб.

Ключові слова: фінансові відносини; державно-приватне партнерство; фінансові ресурси; економічне зростання; економічна динаміка; джерела фінансування; форми державної підтримки; фінансове забезпечення; інвестиційні ресурси.

Рис.: 1. Бібл.: 15.

Постановка проблеми. Відкрита військова агресія проти нашої країни спричинила виникнення системних загроз функціонування нашої держави, які поряд з першочерговим питанням збереження життя та здоров'я громадян, гарантування державного суверенітету, порушили питання можливості дотримання належного рівня соціального забезпечення населення, належного функціонування національної економіки. Неспівмірність потенціалу нашої країни та країни агресора, безумовно, сформувала необхідність пошуку та залучення міжнародної підтримки. За таких умов ефективне використання наявних ресурсів стає ключовим пріоритетом посилення оборонних позицій, стимулювання економічного зростання, підвищення добробуту населення та

посилення міжнародних позицій держави. Зважаючи на обмеженість державного фінансування, саме державно-приватне партнерство виступає дієвим механізмом майбутнього відновлення національної економіки.

Державно-приватне партнерство розглядається як один із ключових механізмів побудови фінансових відносин між державою та бізнесом, спрямований на забезпечення позитивної динаміки відновлення економічного зростання національної економіки. Саме тому поглиблення теоретичних засад та визначення алгоритмів фактичного застосування наявного інструментарію цього механізму в процесі відновлення економіки залишаються темою для подальшого дослідження. Спроможність залучення значних обсягів фінансових ресурсів за рахунок використання механізму державно-приватного партнерства, необхідних для інфраструктурного розвитку національної економіки, може стати ключовим чинником у відновленні та забезпеченні стабільного розвитку економіки країни. Саме тому всебічне вивчення потенціалу застосування державно-приватного партнерства набуває критично актуального значення для забезпечення економічного зростання та відновлення нашої держави в сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наявні напрацювання, теоретичного та прикладного характеру демонструють активний інтерес науковців та практиків, спрямований на розвиток досліджень у частині застосування механізму та окремих інструментів державно-приватного партнерства в Україні. Дослідження науковців, серед яких: М. Безбах, М. Белкін, Н. Бондар, Т. Власюк, В. Глянцева, Б. Данилишин, М. Дубина, В. Ємельянов, І. Косач, О. Кузьміна, Т. Підлісної, А. Роговий, Н. Рудь, С. Свірко, Г. Тарасюк, Д. Турчак, О. Устенко, Н. Філіпова, О. Шевчук, П. Шилепницького, Б. Шулюк та інших, були зосереджені на вивченні та обґрунтуванні особливостей формування категоріального апарату державно-приватного партнерства. Напрацювання науковців були спрямовані на вивчення сутності державно-приватного партнерства, ознак, основного змісту, особливостей фінансового механізму розвитку цього явища, досліджували питання щодо необхідності вдосконалення інструментарію реалізації та інформаційно-аналітичного забезпечення інституту державно-приватного партнерства в Україні.

Окрема увага науковців була приділена економічній ефективності державно-приватного партнерства в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності, пріоритетним напрямом впровадження державно-приватного партнерства як вагомого інструменту активізації фінансових відносин між державою та приватним капіталом. Ці дослідження заклали теоретичні основи розуміння державно-приватного партнерства в Україні. Водночас новітні виклики, які нині постали перед нашою державою, необхідність системного інфраструктурного відновлення національної економіки, вимагають проведення подальших досліджень, спрямованих на визначення ролі та місця державно-приватного партнерства саме у забезпеченні відновлення економічного зростання.

Мета статті. Метою цієї статті є поглиблення наявних концептуальних засад застосування державно-приватного партнерства, а також напрацювання практичних рекомендацій його запровадження, спрямованих на стимулювання позитивної економічної динаміки національної економіки в умовах трансформаційних змін.

Виклад основного матеріалу. У більшості країн світу державно-приватне партнерство виступає одним із сучасних механізмів співпраці держави та бізнесу для досягнення сталого розвитку та підвищення якості життя населення. У науковій літературі категорія «державно-приватне партнерство» в узагальненому вигляді трактується як система відносин між державним та приватним партнерами, де об'єднуються їхні ресурси із відповідним розподілом ризиків, відповідальності та результатів. Таке довгострокове взаємовигідне співробітництво спрямоване на створення, відновлення чи модернізацію інфраструктурних об'єктів, які потребують інвестицій, а також на їх подальше використання та експлуатацію [5; 7; 13].

Державно-приватне партнерство дозволяє поєднувати переваги державного та приватного секторів - фінансові, управлінські, технологічні ресурси - для реалізації суспільно важливих проєктів. Це сприяє підвищенню ефективності, якості та доступності інфраструктури та публічних послуг. Таким чином, державно-приватне партнерство виступає важливим інструментом для вирішення ключових соціально-економічних завдань держави та розвитку партнерства державного та приватного секторів.

Така взаємодія забезпечується угодою про співробітництво між відповідними сторонами, яка передбачає об'єднання їхніх ресурсів з розподілом відповідальності та винагород для тривалого партнерства на взаємовигідних умовах. Подібна співпраця спрямована на створення або оновлення об'єктів, які потребують фінансування та подальшої експлуатації. Завдяки інтеграції фінансових, управлінських і технологічних можливостей, ДПП забезпечує підвищення ефективності проєктів, їх якісне виконання і утримання в довгостроковій перспективі. При цьому держава контролює стратегічні активи та послуги, а приватний сектор отримує стабільний дохід від довгострокових контрактів [8; 12].

Державно-приватне партнерство виконує багато важливих функцій у сучасному суспільстві. Його реалізація сприяє ефективному використанню фінансових ресурсів, покращенню інфраструктури, створенню позитивного бізнес-середовища, впровадженню новітніх технологій і інновацій, а також залученню приватних інвестицій для реалізації масштабних проєктів. Впровадження інструментів державно-приватного партнерства позитивно впливає на розвиток різноманітних сфер, зокрема: інфраструктури, освіти, охорони здоров'я, технологічних галузей, соціальних ініціатив тощо. Воно дозволяє поєднувати державні та приватні ресурси, компетенції і ризики для більш ефективного вирішення суспільно важливих завдань.

У світовій практиці механізм державно-приватного партнерства найчастіше використовувався для створення та розвитку інфраструктурних об'єктів [10; 15]. Так, у Фінляндії такий механізм застосовувався для будівництва основних автошляхів, у Португалії - для реконструкції аеропортів і регіональних доріг, у Франції - для оновлення систем водопостачання та будівництва швидкісних магістралей. Велика Британія спрямовувала ці проекти на такі інфраструктурні об'єкти, як школи, лікарні, в'язниці, оборонні об'єкти та автомобільні дороги. Канада реалізовувала значну кількість таких проектів у сферах енергетики, транспорту, охорони довкілля, водних ресурсів, рекреації, ІТ, охорони здоров'я та освіти. Греція зосереджувалася на транспортній інфраструктурі - автомобільних дорогах та аеропортах. Ірландія визначила для державно-приватного партнерства пріоритетом автошляхи та міські транспортні системи. Австралія натомість визначила транспорт і системи життєзабезпечення міст. Нідерланди застосовували такі проекти у громадському житловому секторі та комунальних системах. США переважно спрямовували такі проекти на природоохоронну діяльність та інфраструктуру сільських населених пунктів [2; 4].

Застосування механізму державно-приватного партнерства в забезпеченні відновлення економічного зростання в Україні є дуже важливим. Саме державно-приватне партнерство виступає стратегічною формою співробітництва між державою та приватним бізнесом, спрямованою на спільне вирішення ключових завдань і реалізацію важливих проектів. Можливість передавання права на управління об'єктами державно-приватного партнерства на визначений проміжок часу переважно забезпечує не лише його належне функціонування, але також сприяє забезпеченню належного рівня ефективності.

Посилення ролі державно-приватного партнерства визначено ключовим пріоритетом для майбутнього розвитку економіки нашої держави. Саме з цією метою у 2019 році було створено спеціальну Агенцію державно-приватного партнерства, завданнями якої визначено сприяння реалізації конкурентоспроможних проектів у різних секторах, залучення приватних інвестицій.

Застосування державно-приватного партнерства має низку переваг, ключові з яких відображено на рис. 1. Водночас хочемо наголосити, що найбільш важливими серед них є можливість реалізації суспільно важливих проектів в умовах обмеженості ресурсних можливостей держави. Також хочемо зауважити, що така форма співпраці суттєво посилює інститут фінансової довіри між учасниками. Реалізація низки проектів на умовах державно-приватного партнерства, залучення міжнародних партнерів, може бути своєрідним сигналом іншим партнерам, щодо надійності організації фінансових відносин, прогнозованості траєкторії майбутнього розвитку держави.

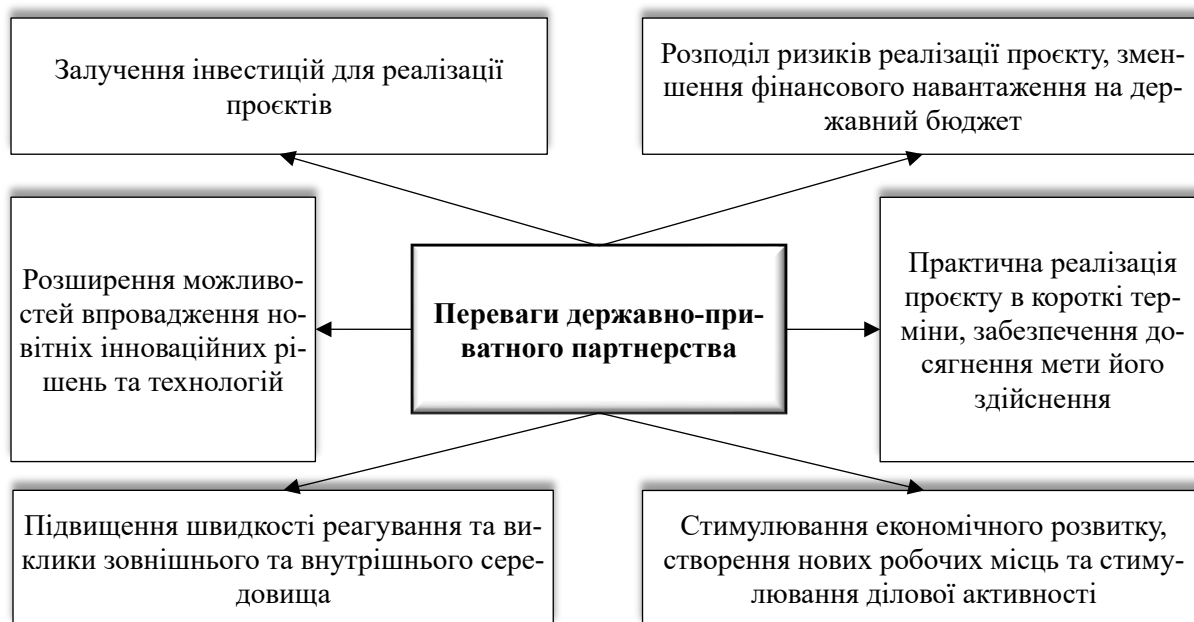

Рис. 1. Ключові переваги запровадження державно-приватного партнерства

Джерело: узагальнено авторами на основі [3; 7; 12].

Згідно з оцінками Світового банку та Міністерства економіки України, для економічного та інфраструктурного відновлення, подолання наслідків військової агресії Україні знадобиться понад 411 млрд дол. На жаль, подальша тривалість військових дій на території нашої країни спричиняє щоденне зростання цієї вартості. Водночас попри майбутні відновлення, вітчизняна економіка потребує значних фінансових ресурсів для спрямування на поточні потреби. Так, прогнозується, що лише у 2025 році ми потребуватиме близько 15 млрд дол. на невідкладні пріоритетні заходи, пов'язані з відбудовою житлової та соціальної інфраструктури, забезпечення енергетичної безпеки.

Можливість забезпечення достатніх надходжень до бюджетів відповідних рівнів вимагає стимулювання відновлення та ефективного функціонування всіх секторів економіки, зокрема промисловість, аграрний та ІТ-сектори [6; 14]. Саме тому масштабні інвестиції та скоординовані зусилля на різних напрямках будуть критично важливими для повоєнного економічного відновлення національної економіки.

Слід зазначити, що повномасштабне військове вторгнення суттєво позначилася на реалізації проєктів державно-приватного партнерства в Україні. Так, за даними органів влади станом на 01.01.2024, загалом було укладено 198 договорів ДПП, серед яких:

- 22 діючих договори, які наразі реалізуються (10 концесійних, 6 спільної діяльності, 6 інших);
- 166 договорів не реалізуються (115 не виконується, 51 розірвано або завершено);
- 10 договорів призупинено через російську агресію [11].

Тобто військові дії суттєво обмежили можливості застосування механізму державно-приватного партнерства для відновлення та розвитку національної економіки. Війна значно знизила ефективність використання цього інструменту державно-приватної співпраці, що зумовлено, на нашу думку, досить високим рівнем ризиків її реалізації.

Міністерство економіки України розглядає державно-приватне партнерство як перспективний механізм для залучення інвестицій. Отже, увага зосереджена на модернізації цього інструменту, щоб максимально його використовувати, коли дозволить безпекова ситуація в країні [4; 7; 9].

У контексті післявоєнної реконструкції України, державно-приватне партнерство стає особливо важливим механізмом досягнення низки ключових економічних цілей:

- реконструкція зруйнованого житлового фонду, надаючи постраждалим від конфлікту громадянам доступ до реновації, відновлення чи будівництва нового житла;

- відновлення та модернізація пошкодженої війною інфраструктури - доріг, мостів, аеропортів, залізниць, енергетичних об'єктів тощо. Державно-приватне партнерство забезпечує мобілізацію не лише необхідних фінансових, але також і технічних ресурсів, новітніх інноваційних підходів та рішень;

- сприяння залученню приватних інвестицій для відновлення економіки, зокрема шляхом розвитку бізнес-ідей, створення нового виробництва та інфраструктурних ініціатив;

- подолання проблеми безробіття шляхом створення нових робочих місць у межах інвестиційних та інфраструктурних проєктів державно-приватного партнерства;

- покращення конкурентоспроможності української економіки шляхом залучення приватного капіталу та технологій для розвитку нових галузей, підвищення якості продукції, підтримки підприємництва;

- сприяння збалансованому регіональному розвитку України шляхом реалізації інфраструктурних та соціально-економічних державно-приватних ініціатив, спрямованих на забезпечення зростання в різних регіонах [1; 3; 5].

Ключова перевага застосування державно-приватного партнерства для війни та відновлення України після війни полягає в можливості залучення різноманітних джерел фінансування - від міжнародної допомоги до приватних інвестицій. Така комплексна модель фінансування дозволить значно прискорити весь процес економічного та інфраструктурного відновлення. Приватний бізнес, на відміну від державних установ, має чіткий інтерес у швидкій та ефективній реалізації відповідних проєктів для отримання прибутку. Таким чином, поєднання державних та приватних коштів забезпечить набагато динамічніші темпи розбудови необхідної інфраструктури та відновлення економіки України загалом. Розподіл фінансового тягаря між різними інвесторами

- від міжнародних донорів до приватних підприємців - дасть змогу ефективніше використовувати наявні ресурси порівняно із ситуацією, коли б відновлення повністю покладалося виключно на бюджетну підтримку. Це сприятиме пришвидшенню темпів відновлення та реконструкції пошкодженої війною вітчизняної економіки. Отже, застосування державно-приватного партнерства як основної моделі фінансування та управління процесами післявоєнного відновлення є критично важливим для забезпечення швидкого та всеосяжного відновлення економічного зростання економіки України.

Висновки і пропозиції. Таким чином, роль державно-приватного партнерства в сучасних реаліях України все ще недооцінена. Саме завдяки цьому дієвому механізму можна забезпечити швидке та ефективне відновлення пошкодженої інфраструктури, залучити необхідний приватний капітал для реалізації відновлювальних проєктів, а також розподілити ризики між державним та приватним секторами. Для того щоб максимально реалізувати потенціал державно-приватного партнерства, Україні необхідно впроваджувати прогресивні підходи та активно застосовувати найкращий міжнародний досвід у побудові ефективного фінансового механізму ДПП. Це дозволить раціональніше використовувати можливості та ресурси державного та приватного секторів економіки, залучаючи інвестиції для задоволення нагальних потреб розвитку.

Подальші дослідження в напрямку державно-приватного партнерства в Україні доцільно проводити шляхом вивчення успішних стратегій та кращих практик інших країн. Це дасть змогу глибше зрозуміти механізми ефективної реалізації державно-приватних проєктів та адаптувати їх до вітчизняних умов, що своєю чергою сприятиме стимулюванню відповідних процесів відновлення та розвитку національної економіки.

Масштаб руйнування житлової та критичної інфраструктури в країні на цей час оцінити дуже важко, проте розуміння необхідності проведення в майбутньому великої відбудови усвідомлює переважна більшість суспільства. Реалізація таких масштабних проєктів потребуватиме значного обсягу ресурсів, формування яких без активної міжнародної підтримки здійснити буде дуже важко. Саме за рахунок спільних зусиль нашої держави та міжнародних партнерів, вбачається можливим здійснити швидке інфраструктурне та економічне відновлення, вагому роль у якому відіграє саме державно-приватне партнерство.

Список використаних джерел

1. Дзюрах Ю. М. Розвиток продовольчої безпеки з використанням механізмів державно-приватного партнерства у відбудові економіки України / Ю. М. Дзюрах, М. С. Самборак // Актуальні питання у сучасній науці. – 2024. – № 3(21). – С. 258-272.
2. Єфіменкова Н. Світовий досвід використання державно-приватного партнерства в інвестиційно-інноваційній сфері / Н. Єфіменкова // Актуальні проблеми державного управління. – 2013. – Вип. 4. – С. 57-60.

3. Забаштанський М. М. Концесійні відносини: фінансові детермінанти розвитку в Україні : [монографія] / М. М. Забаштанський. – Київ : Кондор-видавництво, 2016. – 382 с.
4. Забаштанський М. М. Роль економічної діагностики у забезпеченні ефективності концесійної діяльності / М. М. Забаштанський, Т. В. Забаштанська, А. В. Роговий // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2015. – № 3(3). – С. 259-264.
5. Козар Ю. Ю. Державно-приватне партнерство у реалізації економічного та соціально-культурного розвитку територіальних громад / Ю. Ю. Козар // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2022. – № 3. – С. 148-154. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-3-148-154>.
6. Концесія: всі «за» і «проти» державно-приватного партнерства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/03/5/657701>.
7. Мігай Н. Б. Державно-приватне партнерство у сфері інноваційної діяльності: закордонний досвід та вітчизняні реалії / Н. Б. Мігай // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. – 2020. – Т. 31(70), № 1. – С. 52-59.
8. Полякова О. М. Державно-приватне партнерство як елемент механізму розвитку транспортної інфраструктури України / О. М. Полякова, Т. І. Липська, О. М. Кучинська // Економічний вісник національного гірничого університету. – 2020. – Вип. 2(70). – С. 44-52.
9. Свириденко Ю. Залучення інвестицій через механізм державно-приватного партнерства є одним з пріоритетів у відбудові країни [Електронний ресурс] / Ю. Свириденко. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=3e7abbe0ffb1-4b72-9c21-12ec74196e05&title=ZaluchenniaInvestitsiiCherez>.
10. Слободянюк Н. О. Зарубіжний досвід стратегічного державно-приватного партнерства в інвестиційній сфері / Н. О. Слободянюк // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 13. – С. 49-53.
11. Стан здійснення ДПП в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini&isSpecial=true>.
12. Тарасенко І. Державно-приватне партнерство в контексті реалізації державної екологічної політики / І. Тарасенко, О. Тарасенко // Економіка та суспільство. – 2022. – № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-9>.
13. Державно-приватне партнерство як важливий інструмент забезпечення сталого розвитку територій / С. К. Хажирасва, Н. В. Васильєва, О. І. Васильєва, М. Киртока // Public Administration and Regional Development. – 2020. – № 7. – С. 253-269.
14. Чим прислужиться Україні світовий досвід повоєнної відбудови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3690887-cim-prisluzitsa-ukraini-svitovij-dosvid-povoennoividbudovi.html>.
15. Щодо розвитку державно-приватного партнерства як механізму активізації інвестиційної діяльності в Україні: Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2010. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/816>.

References

1. Dziurakh, Yu.M., Samborak, M.S. (2024). Rozvytok prodovolchoi bezpeky z vykorystanniam mekhanizmiv derzhavno-pryvatnoho partnerstva u vidbudovi ekonomiky Ukrainy [Development of food security using public-private partnership mechanisms in rebuilding the economy of Ukraine]. *Aktualni pytannia u suchasni nauksi – Current issues in modern science*, 3(21), 258-272.

2. Yefimenkova, N. (2013). Svitovyi dosvid vykorystannia derzhavno-pryvatnoho partnerstva v investytsiino-innovatsiinii sferi [World experience in using public-private partnership in the investment and innovation sphere]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia – Current problems of public administration*, 4, 57-60.

3. Zabashtanskyi, M.M. (2016). *Kontsesiini vidnosyny: finansovi determinanty rozvytku v Ukraini [Concession relations: financial determinants of development in Ukraine]*. Kondor-vydavnytstvo.

4. Zabashtanskyi, M.M., Zabashtanska, T.V., Rohovyi, A.V. (2015). Rol ekonomichnoi diahnostyky u zabezpechenni efektyvnosti kontsesiinoi diialnosti [The role of economic diagnostics in ensuring the effectiveness of concession activities]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economy and management*, (3(3)), 259-264.

5. Kozar, Yu.Iu. (2022). Derzhavno-pryvatne partnerstvo u realizatsii ekonomichnoho ta sotsialno-kulturnoho rozvytku terytorialnykh hromad [Public-private partnership in the implementation of economic and socio-cultural development of territorial communities]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 3, 148-154. <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-3-148-154>.

6. Kontsesiia: vsi «za» i «proty» derzhavno-pryvatnoho partnerstva [Concession: all the pros and cons of public-private partnership]. (05.03.2020). <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/03/5/657701>.

7. Mihai, N.B. (2020). Derzhavno-pryvatne partnerstvo u sferi innovatsiinoi diialnosti: zakordonnyi dosvid ta vitchyzniani realii [Public-private partnership in the field of innovation: foreign experience and domestic realities]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Ekonomika i upravlinnia – Scientific notes of the V. I. Vernadsky Tavrichesky National University. Series: Economics and Management*, I(31(70)), 52-59.

8. Poliakova, O.M., Lypska, T.I., Kuchynska, O.M. (2020). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak element mekhanizmu rozvytku transportnoi infrastruktury Ukrainy [Public-private partnership as an element of the mechanism for the development of transport infrastructure of Ukraine]. *Ekonomichni visnyk natsionalnoho hirnychoho universytetu – Economic Bulletin of the National Mining University*, 2(70), 44-52.

9. Svyrydenko, Yu. (12.07.2023). *Zaluchennia investytsii cherez mekhanizm derzhavno-pryvatnoho partnerstva ye odnym z prioritytiv u vidbudovi krainy [Attracting investments through the mechanism of public-private partnership is one of the priorities in the reconstruction of the country]*. <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=3e7abbe0-ffb1-4b72-9c21-12ec74196e05&title=ZaluchenniaInvestitsiiCherez>.

10. Slobodianiuk, N.O. (2016). Zarubizhnyi dosvid stratehichnoho derzhavno-pryvatnoho partnerstva v investytsiinii sferi [Foreign experience of strategic public-private partnership in the investment sphere]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, 13, 49-53.

11. Stan zdiisnennia DPP v Ukraini [Status of PPP implementation in Ukraine]. (24.01.2024). <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini&isSpecial=true>.

12. Tarasenko, I., Tarasenko, O. (2022). Derzhavno-pryvatne partnerstvo v konteksti realizatsii derzhavnoi ekolohichnoi polityky [Public-private partnership in the context of implementing state environmental policy]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 44. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-9>.

13. Khazhyraieva, S.K., Vasylieva, N.V., Vasylieva, O.I., Kyrtoka, M. (2020). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak vazhlyvyi instrument zabezpechennia staloho rozvytku terytorii [Public-private partnership as an important tool for ensuring sustainable development of territories]. *Public Administration and Regional Development – Public Administration and Regional Development*, 7, 253-269.

14. Chym prysluzhytsia Ukraini svitovyi dosvid povoiennoi vidbudovy [How will the world experience of post-war reconstruction benefit Ukraine?] (n.d.). <https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3690887-cim-prisluzitsa-ukraini-svitovij-dosvid-povoenoividbudovi.html>.

15. *Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen*. (2010). Shchodo rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva yak mekhanizmu aktyvizatsii investytsiinoi diialnosti v Ukraini: Analychna zapyska [On the development of public-private partnership as a mechanism for activating investment activity in Ukraine: Analytical note]. <http://www.niss.gov.ua/articles/816>.

Отримано 23.11.2024

UDC 336:658.14

Maksym Zabashtanskyi

Doctor of Economics, Professor, Director of the Educational-Scientific Institute Environmental Management and Humanities,

Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: mazani@ukr.net. **ORCID:** <http://orcid.org/0000-0001-9417-0163>

ResearcherID: [G-6145-2014](https://orcid.org/0000-0001-9417-0163)

Ruslan Lomonos

PhD student of the Department of Finance, Banking and Insurance

Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: lri1997@ukr.net. **ORCID:** <http://orcid.org/0000-0002-6378-5031>

ResearcherID: [IAO-5026-2023](https://orcid.org/0000-0002-6378-5031)

Ruslan Bessarab

PhD student of the Department of Finance, Banking and Insurance

Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: bessarabuslan712@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0004-8845-4054>

ResearcherID: [LIC-2872-2024](https://orcid.org/0009-0004-8845-4054)

THE ROLE OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN STIMULATING THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY

The article comprehensively examines the role of public-private partnership in ensuring the economic and infrastructural recovery of the Ukrainian economy. The preliminary statistics of the needs of the Ukrainian economy for post-war recovery and the current state of conclusion and implementation of public-private partnership agreements are analyzed. The experience of public-private partnership in ensuring economic growth in foreign countries is summarized. The key advantages of introducing public-private partnership in the country in modern conditions are identified.

It is emphasized that the use of public-private partnership has a number of advantages, the most important of which are the possibility of implementing socially important projects in conditions of limited resource capabilities of the state, strengthening the institution of financial trust between partici-

pants. That is why the implementation of a number of projects under the terms of public-private partnership, involving international partners, can be a kind of signal to other partners regarding the reliability of the organization of financial relations, the predictability of the trajectory of the future development of the state. The author's vision of the role of public-private partnership in ensuring the recovery of the Ukrainian economy in accordance with modern needs is proposed.

Attention is focused on the feasibility of conducting further research into public-private partnerships in Ukraine by studying successful strategies and best practices of other countries, since this will provide a deeper understanding of the mechanisms for the effective implementation of public-private projects and adapt them to domestic conditions, and will help stimulate the relevant processes of recovery and development of the national economy.

It is concluded that the scale of destruction of residential and critical infrastructure in the country is currently extremely difficult to assess, but the understanding of the need for major reconstruction in the future is realized by the vast majority of society. The implementation of such large-scale projects will require a significant amount of resources, the formation of which will be extremely difficult to implement without active international support. It is through the joint efforts of the state and international partners that it is considered possible to carry out rapid infrastructural and economic recovery, in which public-private partnership plays a significant role.

Keywords: *financial relations; public-private partnership; financial resources; economic growth; economic dynamics; sources of financing; forms of state support; financial support; investment resources.*

Fig.: 1. References: 15.